

INF2080 – Logikk og beregninger

Forelesning 1: Deterministiske automater

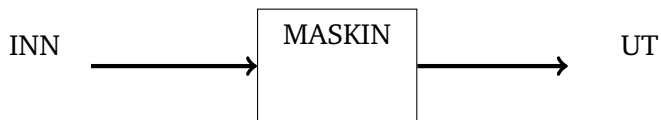
UiO : **Institutt for informatikk**

Sist oppdatert: 2012-01-24 11:34

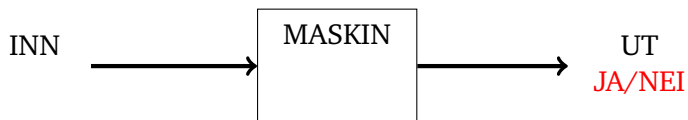
1.1 DFA

Grunnleggende situasjon

Grunnleggende situasjon

Grunnleggende situasjon

Grunnleggende situasjon

Grunnleggende situasjon

Grunnleggende situasjon

- Vi har maskiner som svarer med JA/NEI

Grunnleggende situasjon

- Vi har maskiner som svarer med JA/NEI
- Input er ord fra et endelig alfabet

Grunnleggende situasjon

- Vi har maskiner som svarer med JA/NEI
- Input er ord fra et endelig alfabet
- Turingmannen gjør jobben

Grunnleggende situasjon

- Vi har maskiner som svarer med JA/NEI
- Input er ord fra et endelig alfabet
- Turingmannen gjør jobben
- Sekvensiell beregning

Grunnleggende situasjon

- Vi har maskiner som svarer med JA/NEI
- Input er ord fra et endelig alfabet
- Turingmannen gjør jobben
- Sekvensiell beregning
- Endelig antall tilstander — kjent på forhånd

Definisjon

Definisjon

Deterministic finite state automaton

Definisjon

Deterministic finite state automaton

- $\mathcal{A}$ — endelig alfabet

Definisjon

Deterministic finite state automaton

- $\mathcal{A}$ — endelig alfabet
- $\mathcal{S}$ — endelig antall tilstander

Definisjon

Deterministic finite state automaton

- $\mathcal{A}$ — endelig alfabet
- $\mathcal{S}$ — endelig antall tilstander
- $S \in \mathcal{S}$ — starttilstand

Definisjon

Deterministic finite state automaton

- $\mathcal{A}$ — endelig alfabet
- $\mathcal{S}$ — endelig antall tilstander
- $S \in \mathcal{S}$ — starttilstand
- $\tau : \mathcal{A} \times \mathcal{S} \rightarrow \mathcal{S}$ — transisjon

Definisjon

Deterministic finite state automaton

- $\mathcal{A}$ — endelig alfabet
- $\mathcal{S}$ — endelig antall tilstander
- $S \in \mathcal{S}$ — starttilstand
- $\tau : \mathcal{A} \times \mathcal{S} \rightarrow \mathcal{S}$ — transisjon
- $\mathcal{F} \subseteq \mathcal{S}$ — finale tilstander

Paritetsautomaten

Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$

Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike

Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L

Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

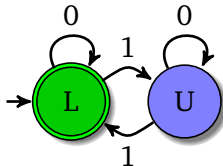
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

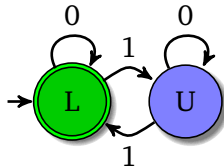
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

INN = 205 :   1   1   0   0   1   1   0   1

TILSTAND :

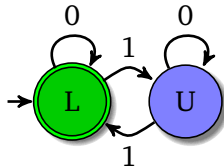
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

INN = 205 :   1   1   0   0   1   1   0   1

TILSTAND : L

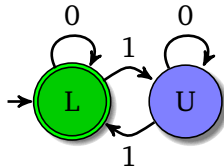
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

INN = 205 :   1   1   0   0   1   1   0   1

TILSTAND :   L   U

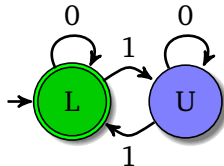
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

$INN = 205 :$ 1   1   0   0   1   1   0   1

$TILSTAND :$ L   U   L

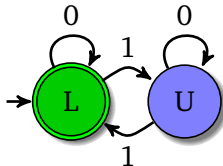
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

$INN = 205 :$ 1   1   0   0   1   1   0   1

$TILSTAND :$ L   U   L   L

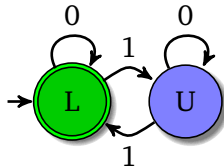
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

INN = 205 :   1   1   0   0   1   1   0   1

TILSTAND :   L   U   L   L   L

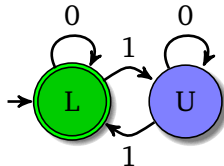
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

INN = 205 :   1   1   0   0   1   1   0   1

TILSTAND :   L   U   L   L   L   U

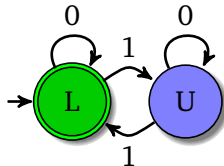
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

$INN = 205 :$ 1   1   0   0   1   1   0   1

$TILSTAND :$ L   U   L   L   L   U   L

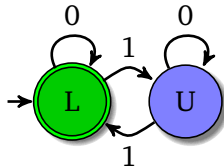
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

$INN = 205 :$ 1   1   0   0   1   1   0   1

$TILSTAND :$ L   U   L   L   L   U   L   L

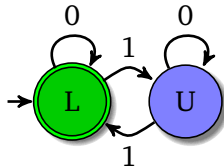
Paritetsautomaten

- Input binært tall — alfabet $\{0, 1\}$
- To tilstander — $\{L, U\}$ — like eller ulike
- Starttilstand — L
- Final tilstand — L

Transisjon som tabell

	L	U
0	L	U
1	U	L

Transisjon som graf

INN = 205 :   1   1   0   0   1   1   0   1

TILSTAND : L   U   L   L   L   U   L   L   U

Om Thue-ordet

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon
  - Bruk paritetsautomaten til å finne om vi har Like eller Ulike antall 1'ere

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon
  - Bruk paritetsautomaten til å finne om vi har Like eller Ulike antall 1'ere
- 0 har Like, 1 har Ulike, 2 har Ulike, 3 har Like, 4 har Ulike, ...

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon
  - Bruk paritetsautomaten til å finne om vi har Like eller Ulike antall 1'ere
- 0 har Like, 1 har Ulike, 2 har Ulike, 3 har Like, 4 har Ulike, ...
- Thueordet er LUULULLUULLULUUL ...

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon
  - Bruk paritetsautomaten til å finne om vi har Like eller Ulike antall 1'ere
- 0 har Like, 1 har Ulike, 2 har Ulike, 3 har Like, 4 har Ulike, ...
- Thueordet er LUULULLUULLULUUL ...

- Thueordet vil aldri gjenta seg tre ganger

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon
  - Bruk paritetsautomaten til å finne om vi har Like eller Ulike antall 1'ere
- 0 har Like, 1 har Ulike, 2 har Ulike, 3 har Like, 4 har Ulike, ...
- Thueordet er LUULULLUULLULUUL ...

- Thueordet vil aldri gjenta seg tre ganger
- Fins ikke noe delord WWW

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon
  - Bruk paritetsautomaten til å finne om vi har Like eller Ulike antall 1'ere
- 0 har Like, 1 har Ulike, 2 har Ulike, 3 har Like, 4 har Ulike, ...
- Thueordet er LUULULLUULLULUUL ...

- Thueordet vil aldri gjenta seg tre ganger
- Fins ikke noe delord WWW
- L — framover 5 cm, U — snu 60 grader

Om Thue-ordet

- Paritetsautomaten henger sammen med Thue-ordet
- Finn symbolet i n 'te posisjon i Thue-ordet
  - Skriv om n til binær representasjon
  - Bruk paritetsautomaten til å finne om vi har Like eller Ulike antall 1 'ere
- 0 har Like, 1 har Ulike, 2 har Ulike, 3 har Like, 4 har Ulike, ...
- Thueordet er LUULULLUULLULUUL ...

- Thueordet vil aldri gjenta seg tre ganger
- Fins ikke noe delord WWW
- L — framover 5 cm, U — snu 60 grader
- Thueordet gir en fraktal

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning
- hvor i inputordet og hvilken tilstand vi er i

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning
- hvor i inputordet og hvilken tilstand vi er i

Stier

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning
- hvor i inputordet og hvilken tilstand vi er i

Stier

- Inputord — sti gjennom alfabetet

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning
- hvor i inputordet og hvilken tilstand vi er i

Stier

- Inputord — sti gjennom alfabetet
- Start + transisjon — sti gjennom tilstandene

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning
- hvor i inputordet og hvilken tilstand vi er i

Stier

- Inputord — sti gjennom alfabetet
- Start + transisjon — sti gjennom tilstandene

Farger

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning
- hvor i inputordet og hvilken tilstand vi er i

Stier

- Inputord — sti gjennom alfabetet
- Start + transisjon — sti gjennom tilstandene

Farger

- Betrakter tilstandene som farger — U blå, L rød

Konfigurasjoner, stier og farger

Konfigurasjon

- det turingmannen må huske for å stoppe og senere starte igjen en beregning
- hvor i inputordet og hvilken tilstand vi er i

Stier

- Inputord — sti gjennom alfabetet
- Start + transisjon — sti gjennom tilstandene

Farger

- Betrakter tilstandene som farger — U blå, L rød
- En DFA er en fargeleggingsmaskin — den fargelegger inputord

Akseptering

Akseptering

- Gitt inputord – w

Akseptering

- Gitt inputord – w
- Gitt DFA — $\mathcal{D}$

Akseptering

- Gitt inputord – w
- Gitt DFA — $\mathcal{D}$
- w gir en sti gjennom tilstandene i $\mathcal{D}$

Akseptering

- Gitt inputord – w
- Gitt DFA — $\mathcal{D}$
- w gir en sti gjennom tilstandene i $\mathcal{D}$
- w blir akseptert om stien ender opp i en final tilstand

Akseptering

- Gitt inputord – w
- Gitt DFA — $\mathcal{D}$
- w gir en sti gjennom tilstandene i $\mathcal{D}$
- w blir akseptert om stien ender opp i en final tilstand

Akseptering

- Gitt inputord – w
- Gitt DFA — $\mathcal{D}$
- w gir en sti gjennom tilstandene i $\mathcal{D}$
- w blir akseptert om stien ender opp i en final tilstand

- Ekstensjonal egenskap : Egenskap ved input / output

Akseptering

- Gitt inputord – w
- Gitt DFA — $\mathcal{D}$
- w gir en sti gjennom tilstandene i $\mathcal{D}$
- w blir akseptert om stien ender opp i en final tilstand

- Ekstensjonal egenskap : Egenskap ved input / output
- Intensjonal egenskap : Egenskap ved transisjonene utfører

Sjoladeautomat

Sjokoladeautomat

